

A scenic landscape photograph of a forest in autumn. The foreground shows a green field with shadows cast by trees. The middle ground is filled with trees displaying vibrant autumn colors like orange, yellow, and red. In the background, there are rolling hills and mountains, some with patches of snow, under a blue sky with light clouds. A bare tree branch is visible in the top right corner.

Ocena wpływu na krajobraz w procedurach ooś

Katarzyna Łapińska

Warszawa, 6 października 2015 r.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu - definicje

- **krajobraz** - postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowane w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka
- **krajobraz kulturowy** - postrzegana przez ludzi przestrzeń zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowane w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka
- **walory krajobrazowe** - wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, estetyczno-widokowe obszaru oraz związane z nimi rzeźba terenu, twory i składniki przyrody i elementy cywilizacyjne, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka
- **krajobraz priorytetowy** - krajobraz szczególnie cenny dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, i jako taki wymagający zachowania lub określenia zasad oraz warunków jego kształtowania

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu - audyt krajobrazowy

- dokument programowy sporządzany dla obszaru województwa przez zarząd województwa w terminie 3 lat od wejścia w życie ustawy;
- Cele audytu krajobrazowego:
  - identyfikacja krajobrazów występujących na obszarze danego województwa,
  - ustalenie lokalizacji tzw. krajobrazów priorytetowych,
  - wskazanie zagrożeń dla możliwości zachowania wartości krajobrazów priorytetowych i wartości krajobrazów w obrębie istniejących form ochrony przyrody oraz parków kulturowych, a także przygotowanie rekomendacji i wniosków mających przysłużyć się ich ochronie

*Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze
wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu –
zmiany zawartości w dokumentach planistycznych*

w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

- ❖ uwzględnia się uwarunkowania wynikające z:
- ✓ stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego
- ✓ rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych
- ❖ określa się:
- ✓ kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego
- ✓ obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

*Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze
wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu –
zmiany zawartości w dokumentach planistycznych*

w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego określa się obowiązkowo :

- ✓ zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu
- ✓ zasady kształtowania krajobrazu
- ✓ zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury społecznej
- ✓ granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Krajobraz w prognozie oddziaływania na środowisko

- istniejący stan środowiska, w tym istniejący na danym terenie krajobraz odnosząc się przy tym do ustaleń audytu krajobrazowego

Wskazania dla prognozy:

- określenie rzeźby oraz pokrycia terenu, rodzaju istniejącej zabudowy, dominant krajobrazowych występujących na danym terenie lub w pobliżu,
- czy planowane funkcje stanowią kontynuację zainwestowania na danym terenie, czy też tereny przeznaczone pod poszczególne funkcje są wolne od zabudowy,
- przeznaczenie terenów w ewidencji gruntów i budynków oraz faktyczne wykorzystanie terenów,
- przedstawienie dokumentacji fotograficznej obszaru objętego projektem dokumentu – tam gdzie jest to możliwe.

Krajobraz w prognozie oddziaływania na środowisko

- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Wskazania dla prognozy:

wykazanie ewentualnych zagrożeń dla wartości krajobrazowych wynikających z realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.

- przewidywane znaczące oddziaływania na krajobraz

Wskazania dla prognozy:

ocena oraz analiza jak zmieni się krajobraz w wyniku realizacji ustaleń projektu, ocena powinna odnosić się do ustaleń audytu krajobrazowego oraz uchwały o zasadach i warunkach sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych, urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko **problemy**

- Termin ustanowienia audytu krajobrazowego
- Na etapie sooś nie określa się szczegółowych warunków realizacji

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

Zmiany w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

- W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia:
  - ✓ bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na:
    - ca) krajobraz, w tym krajobraz kulturowy;**
  - ✓ wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a-ca;
- Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać:
  - ✓ **opis krajobrazu, w którym dane przedsięwzięcie ma być zlokalizowane ;**
  - ✓ uzasadnienie proponowanego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko, w szczególności na:
    - da) krajobraz,**
  - ✓ wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w lit. a-da,

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko **problemy**

- brak narzędzi (kryteriów), dzięki którym organ mógłby zweryfikować zawartą w raporcie analizę oraz obiektywnie ocenić skalę oddziaływania przedsięwzięcia na krajobraz
- czy organ będzie w stanie określić, że oddziaływanie inwestycji na krajobraz dyskwalifikuje ją z realizacji?

Studium przypadku

- W ramach realizacji inwestycji przewidziano budowę zespołu apartamentów mieszkalnych, hotelu wraz z infrastrukturą – usługami towarzyszącymi, tj. SPA, fitnesssem, wypożyczalnią nart, sklepami, restauracją i kawiarnią z tarasem zewnętrznym, która organizowana będzie na wzór alpejski, obsługując gości hotelowych oraz narciarzy.

- Bryła budynku jest rozczłonkowana, w celu wtopienia obiektu w otaczający krajobraz, tj. do istniejącego stoku, budynek ukształtowany tarasowo, tak aby maksymalnie wykorzystać nachylenie stoku.
- Planowana technologia, to wykonanie budynków z elementów żelbetonowych, bloczków silikatowych oraz innych elementów powszechnie stosowanych w budownictwie. Jako okładzina zastosowane zostaną tynki, kamień, drewno i przeszklenia.

zgodność inwestycji z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

- Zgodnie z ustawą ooś, właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po stwierdzeniu zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony (...)
- Natomiast, jak wynika z orzecznictwa sądów administracyjnych, w przypadku stwierdzenia sprzeczności lokalizacji przedsięwzięcia z postanowieniami mpzp, organ prowadzący postępowanie zwolniony jest z konieczności przeprowadzania postępowania wyjaśniającego w szerszym zakresie, w tym przeprowadzenia postępowania uzgodnieniowego z innymi organami (wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 30 września 2010r., II SA/Lu 335/10, LEX nr 753782; Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 24 marca 2011 r. II SA/Łd 1441/10, LEX nr 994267; Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 kwietnia 2013 r. II OSK 2628/11, LEX nr 1337407)

Niekiedy zapisy prawa miejscowego - w zderzeniu
z planowaną inwestycją i jej potencjalnym wpływem na krajobraz
- stwarzają problemy interpretacyjne

Studium przypadku

Inwestycja: budowa obiektu sportowego

Lokalizacja: obszar centrum miasta wpisany do rejestru zabytków i podlegający ochronie kulturowej

Przeznaczenie

w mpzp: US1 – tereny sportu i rekreacji (w tym stadion, terenowe urządzenia sportu i rekreacji (budowle))

Warunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu wynikające z mpzp:

- dach: ukształtowany indywidualnie, z rozwiązaniami tradycyjnymi (kształtowany cechami architektury o wartościach kulturowych) lub kontrastującymi z nimi, zapewniający harmonijne wpisanie obiektu w krajobraz i ochronę krajobrazu
- zachować jednorodny charakter architektoniczny poszczególnych ciągów i zespołów budowlanych poprzez nawiązanie w ich kształtowaniu do dotychczasowych, występujących charakterystycznych form zabudowy istniejącej i jej cech architektonicznych (...)
- zabudowę w poszczególnych ciągach i zespołach budowlanych dostosować do charakterystycznych cech zabudowy o walorach kulturowych określonych przez „obiekty o walorach architektonicznych do ochrony” (...) w zakresie ukształtowania bryły budynku i jej wysokości, formy dachu detalu oraz rozwiązań materiałowych (...)

Najbliższe sąsiedztwo projektowanego obiektu stanowią:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny usług turystycznych i komercyjnych itp.

O ile ocena oddziaływania danego przedsięwzięcia na krajobraz może być subiektywna i uzależniona od wielu czynników, to jednak stwierdzenie, czy inwestycja spełnia kryteria określone planem miejscowym nie powinno budzić żadnych wątpliwości

Zdjęcia – archiwum RDOŚ we Wrocławiu

Opracowanie:
Gabriela Kurowska
Katarzyna Łapińska
Joanna Nowacka
Przemysław Siuchniński